

ARBETSORDNING FÖR KYRKOMÖTET

1.1.2016

Innehållsförteckning

1 kap.	Allmänna bestämmelser	3
2 kap.	Talmanskonferensen och förstärkta talmanskonferensen	5
3 kap.	Elektorerna	6
4 kap.	Utskotten	7
5 kap.	Plenum	12
6 kap.	Budget och bokslut	20
7 kap.	Kyrkomötets kansli och kyrkomötets generalsekreterare	21
8 kap.	Särskilda bestämmelser	22

ARBETSORDNING FÖR KYRKOMÖTET

Utfärdad i Åbo den 4 november 2009

Kyrkomötet har med stöd av 20 kap. 8 § 2 mom. i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) fastställt följande arbetsordning.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Till kyrkomötets sessioner sammanträder ombud för kyrkan årligen de måndagar som följer närmast efter den 1 maj och närmast efter den 1 november, om inte kyrkomötet beslutar annat.

Vårssessionen kan inställas det andra, tredje och fjärde året under mandatperioden. Kyrkomötet eller dess ordförande och vice ordförande fattar tillsammans beslut om detta. Beslutet ska fattas före utgången av mars.

Kyrkomötet beslutar om sammanträdesorten.

Ordförande ska i god tid före mötets början meddela ombuden tid och plats för kyrkomötet.

KO 20:2

Kyrkomötet sammankommer årligen under de dagar som fastställs i arbetsordningen eller annars bestäms av kyrkomötet.

Ett ombud som är förhindrat att infinna sig till kyrkomötet ska meddela detta till domkapitlet, som ska kalla suppleanten och utfärda fullmakt för denne.

Kyrkomötets session inleds med en gudstjänst.

KO 20:3

Ordförande för kyrkomötet är ärkebiskopen eller, om ärkebiskopsämbetet är vakant, den biskop som är äldst i tjänsten.

Kyrkomötet fastställer en arbetsordning för sig, utser två vice ordförande och tillsätter nödvändiga utskott.

Kyrkomötet fastställer de arvoden och de ersättningar som ska betalas till ombuden och tjänstemännen.

2 §

De ombud som är valda från stiftet sitter i plenisalen stiftsvis i alfabetisk ordning. Övriga ombud sitter som en särskild grupp. Samernas ombud sitter i samma grupp som ombuden från Uleåborgs stift.

KL 20:1 Kyrkomötets sammansättning

Kyrkans ombud vid kyrkomötet är

- 1) biskoparna i stiftet,
- 2) fältbiskopen,
- 3) nittiosex genom val utsedda ombud av vilka trettio två är präster och sextiofyra är lekmän,
- 4) samernas ombud som väljs av sametinget,
- 5) ett ombud som statsrådet utser.

Ombuden ska vara medlemmar av kyrkan. Ett av de lekmannaombud som avses i 1 mom. 3 punkten ska väljas av församlingarna på Åland.

Domkapitlet utser inom sig ett prästerligt ombud i stället för biskopen, om biskopsämbetet är vakant eller biskopen har förhinder. Domkapitlet i ärkestiftet utser ett prästerligt ombud endast om varken ärkebiskopen eller biskopen deltar i kyrkomötet.

KO 20:1

Kyrkostyrelsen beslutar hur mandaten för ombuden i kyrkomötet fördelas mellan stiftet. Antalet ombud som väljs från ett stift fördelas mellan stiftet i förhållande till folkmängden så att det totala antalet ombud som ska utses i stiftet först konstateras och sedan bestäms hur mandaten ska fördelas mellan prästerliga ombud och lekmannaombud. Från församlingarna på Åland utses ett lekmannaombud, och folkmängden i dessa församlingar beaktas inte då de övriga mandaten fördelas mellan stiftet. Från varje stift utses minst två präster och fyra lekmän.

Om ett ombud flyttar bort från det stift där han eller hon har utsetts till ombud eller i övrigt förlorar sin valbarhet, upphör uppdraget som ombud.

I Borgå stift tillämpas vid valet av lekmannaombud bestämmelserna om kandidaternas valbarhet separat för Åland och separat för den övriga delen av stiftet.

KO 20:6

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, avdelningscheferna och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt i plenum.

I arbetsordningen för kyrkomötet kan föreskrivas om rätten för kyrkostyrelsens ledamöter att närvara och yttra sig vid plenum.

3 §

Efter att ordföranden och generalsekreteraren granskat och godkänt de valda ombudens fullmakter har ombuden rätt att delta i kyrkomötets arbete. Om en fullmakt inte godkänns avgör kyrkomötet ärendet.

4 §

Val av kyrkomötets första och andra vice ordförande förrättas vid första plenum under första vårsessionen efter nyval.

KL 20:8 *Ombuds jäv*

Kyrkomötets ordförande och de övriga ombuden är jäviga att delta i beslut som rör dem personligen.

2 kap.

Talmanskonferensen och förstärkta talmanskonferensen (6.11.2013)

5 §

Talmanskonferensen består av ärkebiskopen, kyrkomötets vice ordförande samt utskottens och elektorernas ordförande.

Ärkebiskopen är ordförande, kyrkomötets båda vice ordförande är vice ordförande.

Den lagfarna sakkunniga som avses i 20 kap. 5 § i kyrkoordningen deltar på ordförandens begäran i talmanskonferensens arbete.

Kyrkomötets generalsekreterare är sekreterare.

Talmanskonferensen kan sammanträda även mellan sessionerna.

6 §

Talmanskonferensen har till uppgift att

- 1) för kyrkomötet föreslå
 - a) sammanträdesorten och vid behov sammanträdesdagarna, att en session ska avbrytas eller avslutas eller att en vårsession eventuellt ska inställas samt andra frågor som gäller kyrkomötets arbete
 - b) till vilket utskott ärendena ska remitteras för beredning och vilket utskott som ska ge sitt utlåtande i ärendet och om ett utlåtande av förstärkta talmanskonferensen krävs i ärendet
 - c) tillsättande av extra utskott och förrättande av val av medlemmar i utskotten (6.11.2013)
- 2) ge anvisningar om arbetsarrangemangen på kyrkomötet och om utskottens verksamhetsområden och utskottsarbetet
- 3) vara ett rådgivande organ för ordföranden
- 4) sköta övriga uppgifter som kyrkomötet ger talmanskonferensen i uppdrag.

6 a § (6.11.2013)

Förstärkta talmanskonferensen ska på begäran ge ett utlåtande om huruvida ett förslag måste avgöras med kvalificerad majoritet eller inte.

Förstärkta talmanskonferensen består av ärkebiskopen, kyrkomötets vice ordförande, utskottens ordförande och om utskottets ordförande är en biskop en lekman som utskottet utser inom sig, ordförande för elektorerna, stiftsbiskoparna och fältbiskopen.

Ärkebiskopen är ordförande och kyrkomötets båda vice ordförande är vice ordförande. Sekreterare är kyrkomötets generalsekreterare.

3 kap. **Elektorerna**

7 §

Under kyrkomötets första plenidag efter nyval utses 25 elektorer.

Elektorsvalet sker gruppvis så att de från stiftens valda ombuden bildar egna grupper stiftsvis, varvid lekmannaombudet från Åland räknas till Borgå stift och samernas ombud till Uleåborgs stift. De övriga ombuden bildar tillsammans en grupp. Varje grupp får elektorsmandat i förhållande till antalet medlemmar i gruppen, dock så att varje grupp ska ha minst två elektorsmandat. Kyrkostyrelsen gör upp fördelningen i förväg.

Medlemmarna i varje grupp röstar högst på så många ombud som ska väljas från gruppen. Vid separata val ska på samma sätt väljas lika många ersättare som ordinarie elektorer. Samtidigt fastställs den ordning i vilken ersättarna träder i de ordinarie elektorernas ställe. Valet förrättas med slutna sedlar, om gruppen inte enhälligt beslutar annorlunda.

Varje grupp förrättar inom sig val av elektorer. Gruppen sammankallas av det ombud som kyrkomötets ordförande utser för denna uppgift. Kyrkomötet ska omedelbart meddelas om valutgången.

8 §

Vid sitt första sammanträde utser elektorerna bland sig en ordförande och en vice ordförande för sin mandatperiod. Den elektor som kyrkomötets ordförande utser sammankallar till detta sammanträde och för även ordet tills ordförande och vice ordförande valts.

Kyrkomötet ska meddelas om utgången av valet av ordförande och vice ordförande.

9 § (4.11.2015)

Elektorerna har till uppgift att

- 1) välja medlemmar till utskotten
- 2) om kyrkomötet särskilt beslutar det välja medlemmar och ersättare till kommittéer och arbetsgrupper som bereder ärenden för kyrkomötet samt

3) för kyrkomötet lägga fram förslag till val av medlemmar i kyrkostyrelsen, ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli, lagfarna sakkunniga, revisorer för kyrkans centralfond och medlemmar i övriga verksamhetsorgan och kommittéer som utses vid plenum, i fråga om kommittéer dock endast om inte kyrkomötet beslutar något annat.

KL 22:1 Kyrkostyrelsens sammansättning och mandatperiod

Medlemmar av kyrkostyrelsen är

- 1) ärkebiskopen såsom ordförande,
- 2) två biskopar som utses av biskopsmötet,
- 3) två präster som utses av kyrkomötet,
- 4) de lekmän som utses av kyrkomötet så att en lekman utses för varje stift.

Kyrkostyrelsens mandatperiod är fyra år.

Lekmannamedlemmarna ska vara valbara till lekmannaombud vid kyrkomötet.

I fråga om kyrkostyrelsens sektioner och ämbetskollegiet bestäms i reglementet för kyrkostyrelsen. Medlemmar av ämbetskollegiet är den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och avdelningscheferna.

KO 20:6

Den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, avdelningscheferna och de lagfarna sakkunniga som kyrkomötet utser för sin mandatperiod har närvaro- och yttranderätt i plenum.

I arbetsordningen för kyrkomötet kan föreskrivas om rätten för kyrkostyrelsens ledamöter att närvara och yttra sig vid plenum.

10 §

Elektorerna ska förrätta valen med slutna sedlar om inte elektorerna i fråga om något val enhälligt beslutar annat.

Kyrkomötet ska omedelbart meddelas om utgången av valet.

Det som nämnts i 1 och 2 mom. gäller i tillämpliga delar även de förslag till val av personer som avses i 9 § 3 punkten.

11 §

Över elektorernas sammanträden förs protokoll. I protokollet antecknas sammanträdesdagen, de medlemmar som deltagit i behandlingen av respektive ärende, behandlade ärenden, omröstningar och beslut.

Elektorernas handlingar undertecknas av ordföranden och sekreteraren.

4 kap.

Utskotten

12 §

Kyrkomötet tillsätter följande permanenta utskott:

- 1) handboksutskottet, som bereder ärenden som gäller kyrkliga böcker samt frågor i anslutning till dem
- 2) konstitutionsutskottet, som bereder ärenden som gäller kyrkans tro och lära, grunderna för kyrkans verksamhet, förhållandet mellan kyrkan och staten och kyrkans förhållande till andra kyrkor och trossamfund samt frågor i anslutning till detta
- 3) lagutskottet, som bereder ärenden som gäller författningar samt bestämmelser som utfärdas med stöd av dem, om de inte ska beredas av andra utskott
- 4) förvaltningsutskottet, som bereder ärenden som gäller den kyrkliga förvaltningen, om de inte ska beredas av andra utskott
- 5) ekonomiutskottet, som bereder kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplaner, verksamhetsberättelser och bokslut samt övriga ärenden i anslutning till församlingarnas ekonomi och villkoren för anställningsförhållanden (4.11.2015)
- 6) framtidsutskottet, som bereder ärenden i anslutning till långsiktig utveckling av kyrkans arbete samt framtidsfrågor
- 7) allmänna utskottet, som bereder ärenden som gäller kyrkans gemensamma verksamhet och utvecklandet av denna samt ärenden som inte ska beredas av andra utskott
- 8) kansliutskottet, som sköter kyrkomötets praktiska arrangemang och ekonomi samt
- 9) expeditionsutskottet, som sätter upp de expeditioner som gäller mötets beslut, om det inte överfört denna uppgift på utskottets ordförande och en medlem.

På talmanskonferensens förslag kan kyrkomötet tillsätta ett extra utskott. Till ett extra utskott som består av minst sju medlemmar kan remitteras även sådana ärenden som enligt 1 mom. ska beredas av något av de permanenta utskotten.

Ett utskott kan inom sig tillsätta en sektion för att bereda ärenden för utskottet.

KL 20:7 Kyrkomötets uppgifter

Kyrkomötet handlägger ärenden som angår kyrkans lära och arbete samt kyrkans lagstiftning, förvaltning och ekonomi.

På kyrkomötet ankommer

- 1) att godkänna och förordna om ibruktagande av bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok och kyrkohandbok,
- 2) att handlägga frågor vilka förutsätter principiella ståndpunktstaganden som rör kyrkans tro och lära eller som grundar sig härpå, samt att vidta åtgärder med anledning av dessa,
- 3) att göra upp förslag till stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag samt att godkänna kyrkoordningen och valordningen för kyrkan,

- 4) att avge utlåtanden, göra framställningar och uttala önskemål till statsrådet i betydelsefulla frågor som gäller kyrkans och statens förhållande,
- 5) att besluta om inrättande av stift, om ändring av stiftsgränserna eller om indragning av stift, så som bestäms i 3 kap. 1 § 1 mom.,
- 6) att besluta om kyrkans förbindelser till övriga kyrkor, trossamfund och mellankyrkliga organisationer samt om samarbetet med dessa,
- 7) att godkänna en organisation som kyrkans missionsorganisation och att upphäva denna ställning,
- 8) att inrätta och dra in tjänsterna som ärkebiskop, biskop och ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli,
- 9) att välja och entlediga den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli och sådana medlemmar i kyrkostyrelsen som avses i 22 kap. 1 § 1 mom. 3 och 4 punkten,
- 10) att godkänna verksamhets- och ekonomiplanen samt budgeten för kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond och besluta
 - a) om församlingarnas årliga avgift till kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond,
 - b) om grunderna för fördelningen av den finansiering som avses i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter (430/2015) mellan församlingar, kyrkliga samfälligheter och kyrkostyrelsen,
- 11) att låta granska räkenskaperna och förvaltningen för fonderna inom kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond samt för övriga fonder och andra tillgångar som kyrkostyrelsen och stiftsmyndigheterna förvaltar samt att fastställa boksluten för dem och att besluta om beviljande av ansvarsfrihet,
- 12) att handlägga de övriga ärenden som föreskrivs för kyrkomötet i denna eller någon annan lag eller i kyrkoordningen.

KL 20:8 *Ombuds jäv*

Kyrkomötets ordförande och de övriga ombuden är jäviga att delta i beslut som rör dem personligen.

13 §

Kyrkomötet tillsätter de permanenta utskotten för mandatperioden i början av kyrkomötets första vårsession efter val av nya ombud.

Expeditionsutskottet ska fortsätta sitt arbete tills det slutfört sin uppgift.

Utskotten och deras sektioner kan fortsätta sitt arbete mellan kyrkomötets sessioner i enlighet med talmanskonferensens anvisningar.

KL 20:3 *Kyrkomötets mandatperiod*

Kyrkomötets mandatperiod börjar den 1 maj efter verkställda val och varar fyra år.

KO 20:4

På omröstning och förrättande av val tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna om omröstning och förrättande av val i ett församlingsorgan.

Närmare bestämmelser om ombudens initiativ och ordningen för väckande av initiativ, om behandlingen av framställningar och initiativ i plenum

och i utskott samt om verkställande av omröstning och val finns i arbetsordningen.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts vid plenum.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än till ett utskott vid kyrkomötet.

KVO 69 § 1 mom.

Val av medlemmar av stiftsfullmäktige och ombud till kyrkomötet ska för rättas den andra tisdagen i februari andra året efter de församlingsval som avses i 3 § 1 mom.

14 §

Till handboksutskottet, konstitutionsutskottet, lagutskottet, förvaltningsutskottet, ekonomiutskottet, framtidsutskottet och allmänna utskottet utses minst 11 medlemmar, till kansliutskottet minst 7 medlemmar och till expeditiousutskottet minst 5 medlemmar. Förslag till antalet medlemmar i de permanenta utskotten framställs av kyrkomötets ordförande och vice ordförandena tillsammans.

Om ett utskott finner att det är nödvändigt att öka antalet medlemmar ska det göra en framställning om detta till kyrkomötet.

Ett ombud kan väljas till medlem i endast ett permanent utskott utöver kansliutskottet och expeditiousutskottet.

15 §

Då kyrkomötet beslutar att tillsätta ett extra utskott bestämmer det antalet medlemmar i utskottet samt utskottets uppgift och mandatperiod.

16 §

Utskotten väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande för sin mandatperiod. Innan ordförandena har valts sammankallas sammanträdet och förs ordet av den utskottsmedlem som elektorerna har utsett till sammankallare.

Om en biskop utses till ordförande för utskottet, väljer utskottet inom sig en lekman till medlem av förstärkta talmanskonferensen för sin mandatperiod. (6.11.2013)

Kyrkomötet ska meddelas om utgången av valet av ordförande och vice ordförande samt medlem av förstärkta talmanskonferensen. (6.11.2013)

17 §

Ett utskott är beslutfört då ordförande eller vice ordförande samt mer än hälften av medlemmarna är närvarande.

18 §

Varje utskott har en sekreterare eller, om arbetsmängden förutsätter det, flera sekreterare.

19 §

Ett utskott kan kalla sakkunniga att höras vid sina sammanträden. Ett utskott kan även begära utlåtanden av andra utskott, av förstärkta talmanskonferensen och av biskopsmötet, kyrkostyrelsen och andra myndigheter. Utlåtandena ska bifogas utskottets betänkande. (6.11.2013)

20 §

Varje ärende ska tas upp till tre behandlingar i utskottet. Som utskottets slutliga beslut betraktas det beslut som fattats vid den andra behandlingen. Vid den tredje behandlingen justerar utskottet betänkandet. Justeringen av beslutet kan även anförtros utskottets ordförande och sekreterare.

En utskottsmedlem ska meddela sin avvikande åsikt vid andra behandlingen av ärendet och lägga fram den skriftligt vid tredje behandlingen.

Om ett initiativ i ett ärende som avses i 20 kap. 7 § 2 mom. 1–3 punkten i kyrkolagen inte innehåller något detaljerat förslag till innehållet i en kyrklig bok, ett principiellt ställningstagande eller en punkt i kyrkolagen, kyrkoordningen eller valordningen för kyrkan ska ett utskott sitt betänkande föreslå hur den fortsatta beredningen av ärendet ska ske samt vilka utlåtanden som ska begäras om det förslag som ska beredas för kyrkomötet, om utskottet inte föreslår att ärendet ska förfalla. Biskopsmötet och kyrkostyrelsen kan även utan uppdrag av kyrkomötet till kyrkomötet ge och begära utlåtanden som de anser nödvändiga. (4.11.2015)

Avvikelser från bestämmelserna i 1 och 2 mom. kan göras om utskottet enhälligt fattar beslut om det.

KO 20:5

Biskopsmötet ska beredas tillfälle att avge utlåtande i de ärenden som avses i 20 kap. 7 § 2 mom. 1 och 2 punkterna i kyrkolagen och kyrkostyrelsen i de ärenden som avses i det nämnda momentets 3 punkt.

21 §

Stiftsfullmäktigeframställningar och ombudsinitiativ som gäller samma sak ska ett utskott behandla i ett enda sammanhang. Ett gemensamt betänkande avges om dessa, ifall inte särskilda skäl i något fall kräver ett annat förfarande.

22 §

Ett utskott ska iaktta de anvisningar som kyrkomötet gett då ärendet remitterats eller annars meddelat utskottet.

23 §

Ett utskott ska avge sitt betänkande eller utlåtande skriftligt. Ett betänkande avslutas i klämmar som innehåller utskottets beslutsförslag.

Utskottets betänkande ges på både finska och svenska.

I betänkandet och utlåtandet antecknas de utskottsmedlemmar som deltagit i behandlingen av ärendet. I dem anges också om en medlem av utskottet endast delvis deltagit i behandlingen av ärendet.

24 §

Över utskottens sammanträden förs protokoll. I detta antecknas datum för sammanträdet, de medlemmar som deltagit i behandlingen av respektive ärende samt beslut som inte framgår av utskottets betänkande eller utlåtande.

Ordföranden och sekreteraren undertecknar utskottets handlingar.

5 kap.
Plenum

25 §

Kyrkomötet samlas till plenum på kallelse av ordföranden.

Tidpunkten för när plenum inleds meddelas skriftligt, om möjligt en dag i förväg, på finska och svenska på dörren till plenisalen och med ett meddelande som delas ut till ombuden. Dagordning, som inkluderar en förteckning på bägge språken över de ärenden som ska behandlas samt de handlingar som ansluter sig till dessa ärenden, ska före plenum delas ut på ombudens platser.

26 §

I början av plenum förrättas namnupprop. Ett ombud som infinner sig efter namnuppropet antecknas i protokollet som närvarande efter att ombudet anmält sig hos generalsekreteraren.

27 §

Ett ombud ska avfatta sitt initiativ skriftligt och det ska innehålla ett kort motiverat förslag. Olika ärenden får inte tas upp i ett och samma initiativ. Initiativ ska lämnas in till kyrkomötets generalsekreterare senast klockan 12 den tredje dagen under mandatperiodens första session. Under övriga sessioner ska initiativ lämnas in till kyrkostyrelsens registratorskontor före utgången av mars eller, om vårsessionen är inställd, före utgången av september.

Ett ombud kan väcka initiativ senare ifall något av de beslut kyrkomötet fattat ger en direkt anledning till det. Ett sådant initiativ ska lämnas in före klockan 12 den andra dagen efter att beslutet fattats.

Ett budgetinitiativ i vilket det föreslås att ett anslag som inte ingår i kyrkostyrelsens förslag ska tas in i budgeten för kyrkans centralfond eller för kyrkans pensionsfond för följande år, eller att ett anslag som ingår i förslaget ska ändras, ska lämnas in till kyrkostyrelsens registratorskontor senast den 10 oktober. (4.11.2015)

Ett initiativ som endast avser ändring av bestämmelserna i arbetsordningen eller övriga bestämmelser som gäller enbart kyrkomötets övriga interna angelägenheter kan väckas även vid en annan tidpunkt än den som nämns ovan.

KL 20:9 Framställningar och initiativ

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett kyrkomötesombud rätt att ta initiativ vid kyrkomötet. Närmare bestämmelser om behandlingen av dessa finns i kyrkoordningen.

KO 20:4

På omröstning och förrättande av val tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna om omröstning och förrättande av val i ett församlingsorgan.

Närmare bestämmelser om ombudens initiativ och ordningen för väckande av initiativ, om behandlingen av framställningar och initiativ i plenum och i utskott samt om verkställande av omröstning och val finns i arbetsordningen.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts vid plenum.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än till ett utskott vid kyrkomötet.

28 §

I plenum förs en remissdebatt om huruvida framställningar från biskopsmötet, kyrkostyrelsen eller ett stiftsfullmäktige samt ombudsinitiativ och kommittébetänkanden ska remitteras till ett utskott. Efter debatten beslutar kyrkomötet på talmanskonferensens förslag till vilket utskott ärendet remitteras om det inte förkastas i plenum. Samtidigt kan plenum besluta att

ett eller flera andra utskott och vid behov förstärkta talmanskonferensen ska ge ett utlåtande i ärendet till det utskott där ärendet bereds. (6.11.2013)

29 §

Ett ombud ska be om ordet på det sätt ordföranden bestämmer. Inläggen tilldelas i den ordning ombuden bett om ordet. Om flera samtidigt ber om ordet bestämmer ordföranden i vilken ordning ordet ges.

Den som presenterar ärendet ska få ordet först. Utskottets ståndpunkt kan presenteras av utskottets ordförande eller en annan utskottsmedlem som utskottet utsett för uppdraget.

En replik som begärts till följd av ett annat inlägg kan ges före de övriga inläggen. En replik får endast innehålla rättelser eller klarläggande bemötanden till inlägget. En replik får ta högst två minuter i anspråk.

I debatter som gäller sådana ärenden som avses i 43, 44 och 45 § i denna arbetsordning kan ordföranden begränsa inläggets längd till tre minuter.

30 §

Ett ombud ska tala från den talarstol som finns i plenisalen. Ett kortfattat inlägg får framföras stående från platsen om inte ordföranden bestämmer något annat.

Om ärkebiskopen eller en vice ordförande önskar delta i debatten då han eller hon för ordet i plenum ska inlägg framföras från talarstolen och ordförandens uppgifter under denna tid överlåtas till någon annan av kyrkomötets ordförande.

31 §

En talare ska uppträda värdigt och hålla sig till den sak som behandlas. Om talaren inte gör detta ska ordföranden påminna talaren om saken, och om talaren inte rättar sig efter uppmaningen ska ordföranden förbjuda talaren att fortsätta sitt inlägg.

Talmanskonferensen kan ge noggrannare anvisningar om hur ombuden ska be om ordet och komma med inlägg.

32 §

Efter att ett utskotts betänkande delats ut till ombuden ska det bordläggas. Samtidigt bestäms när det tas upp till behandling. Ombuden ska ges tillräcklig tid att sätta sig in i betänkandet. Om det finns vägande skäl kan betänkandet bordläggas till ett plenum som hålls vid följande session under samma mandatperiod.

Innan detaljbehandlingen inleds ska ombuden ges möjlighet att i en allmän debatt uttala sig i ärendet.

33 §

Utgångspunkt för behandlingen är ett utskotts betänkande eller, om ett sådant inte finns, framställningen i ärendet.

34 §

Ett förslag som görs under debatten och som är avsett att tas upp till omröstning ska framföras under detaljbehandlingen och om ordföranden så bestämmer ges i skriftlig form till ordföranden.

Ett förslag som inte vunnit understöd eller som innehåller likartade alternativa förslag tas inte upp till omröstning. Det betänkande eller den framställning som är utgångspunkten för behandlingen tas dock upp till omröstning även om de inte fått understöd.

35 §

Sedan alla som bett om ordet yttrat sig förklarar ordföranden debatten avslutad. Omröstning förrättas och beslut fastställs på det sätt som bestäms i 7 kap. 4 § i kyrkoordningen. Om röstningsförfarandet bestäms dock i 36 § i arbetsordningen.

Redogörelsen över förslagen, förslaget till omröstningsförfarande och omröstningspropositionen ska på begäran göras på både finska och svenska.

KO 20:4,1

På omröstning och förrättande av val tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna om omröstning och förrättande av val i ett församlingsorgan.

KO 7:4

Sedan ett ärende som skall handläggas vid ett förvaltningsorgans sammanträde har föredragits, skall tillfälle beredas till diskussion i ärendet. När de som anhallit om ordet har yttrat sig, skall ordföranden förklara diskussionen avslutad.

Föreligger enighet om beslutet eller har framställda motförslag inte vunnit understöd, skall ordföranden fastställa beslutet. I annat fall skall ordföranden konstatera vilka förslag som, på grund av att de ej vunnit understöd, inte upptas samt vilka som upptas till omröstning. Härefter skall han förelägga organet omröstningssättet och, om flera omröstningar skall förrättas, omröstningsförfarandet för godkännande samt framställa omröstningsproposition så, att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunktstagandet till förslaget.

Omröstningen skall förrättas offentligt antingen genom namnupprop eller på det sätt som ordföranden bestämmer. Har omröstningen verkställts på annat sätt än genom namnupprop skall den förrättas på nytt genom namn-

upprop, om så påyrkas eller om ordföranden anser att den företagna omröstningen inte har gett klart resultat.

På grundval av omröstningen skall ordföranden i enlighet med 7 kap. 4 § 2 mom. och 25 kap. 10 § kyrkolagen fastslå vilken åsikt som skall gälla som beslut.

Anser ordföranden att det för fattandet av beslut krävs understöd med kvalificerad majoritet, skall han meddela härom innan omröstningen förrättas och beakta detta då resultatet av omröstningen fastställs.

36 §

Omröstning förrättas i plenum med omröstningsapparat, genom uppstigning eller genom namnupprop. Ordföranden meddelar på vilket sätt omröstningen sker.

Omröstning ska ske genom namnupprop om en meddelad maskinell omröstning av tekniska skäl inte kan verkställas eller om den enligt ordförandens åsikt inte gett ett tillförlitligt resultat. Omröstning genom namnupprop förrättas i alfabetisk ordning enligt ombudens släktnamn.

Efter röstningen fastställer ordföranden resultatet.

KL 25:10 Lika röstetal

Faller rösterna vid omröstning lika, gäller som beslut den åsikt för vilken ordföranden gett sin röst. I ärenden som gäller uppsägning eller hävning av en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande eller konstaterande av att tjänsteförhållandet förfallit samt i ärenden som gäller en prästs prästämbete enligt 5 kap. 3 § 2–4 mom. och en lektorstjänst enligt 6 kap. 29 § avgör dock den åsikt som är lindrigare.

Om rösterna eller jämförelsetalen faller lika vid val, avgör lotten. När det gäller indirekt kyrkoherdeval och val av kaplan eller ordinarie lektor kan det i kyrkoordningen bestämmas att domkapitlet, om rösterna faller lika, ska utnämna någon av de sökande som fått de flesta rösterna till tjänsten.

Besätts en tjänst eller ett förtroendeuppdrag på tjänsteförslag och faller rösterna därvid lika, blir den vald som uppförts på förslag framom den andra.

37 §

Valet av vice ordförande, medlemmar av kyrkostyrelsen och ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli ska förrättas med slutna sedlar. Övriga val förrättas likaså med slutna sedlar, om inte kyrkomötet i fråga om något val enhälligt beslutar annorlunda. (4.11.2015)

På röstsedeln ska namnet på den som ska väljas och vid behov även yrket anges så tydligt att det inte uppstår ovisshet om vem som avses. På röstsedeln får finnas högst så många namn som motsvarar antalet som ska väljas.

Vid omröstning med sedlar ska ombuden lägga sina röstsedlar i urnan i den ordning som deras namn ropas upp, vilket sker enligt sittordningen.

Efter avslutad röstning granskas och räknas röstsedlarna omedelbart. Ordföranden utser minst fyra ombud att biträda generalsekreteraren i denna uppgift. Vid behov ska biträdena dra lott mellan dem som fått samma antal röster.

KL 25:10 Lika röstetal

Faller rösterna vid omröstning lika, gäller som beslut den åsikt för vilken ordföranden gett sin röst. I ärenden som gäller uppsägning eller hävning av en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande eller konstaterande av att tjänsteförhållandet förfallit samt i ärenden som gäller en prästs prästämbete enligt 5 kap. 3 § 2–4 mom. och en lektorstjänst enligt 6 kap. 29 § avgör dock den åsikt som är lindrigare.

Om rösterna eller jämförelsetalen faller lika vid val, avgör lotten. När det gäller indirekt kyrkoherdeval och val av kaplan eller ordinarie lektor kan det i kyrkoordningen bestämmas att domkapitlet, om rösterna faller lika, ska utnämna någon av de sökande som fått de flesta rösterna till tjänsten.

Besätts en tjänst eller ett förtroendeuppdrag på tjänsteförslag och faller rösterna därvid lika, blir den vald som uppförts på förslag framom den andra.

KL 23:8 Representationen för kvinnor och män i olika organ

I kyrkans organ, förutom vid kyrkomötet, i stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte något annat följer av särskilda orsaker.

38 § (4.11.2015)

Val av ledande tjänsteinnehavare vid kyrkostyrelsens kansli förrättas efter att elektorerna lagt fram sitt förslag i ärendet senast vid den första session som inleds när tre månader förflutit efter att kyrkomötets ordförande fått meddelande om att tjänsten blir vakant.

Kyrkostyrelsen ska ges tillfälle att ge ett utlåtande om dem som anmält sig till tjänsten efter att ansökningstiden gått ut eller som gett sitt samtycke.

39 § (4.11.2015)

För val av medlemmar i kyrkostyrelsen ska ombuden på förhand få en förteckning utdelad som innehåller namn, yrke och födelseår på de präster som stiftsfullmäktige fört upp på förslag till prästmedlemmar samt namn, yrke och födelseår på de lekmän som stiftsfullmäktige fört upp på förslag till lekmanamedlemmar.

Efter att elektorerna lagt fram sitt förslag förrättas val av medlemmar i kyrkostyrelsen så att ombuden på sin röstsedel antecknar namnet på två präster som förts upp på förslag och från varje stift namnet på en lekman som förts upp på förslag.

KL 22:1,1–3

Medlemmar av kyrkostyrelsen är

- 1) ärkebiskopen såsom ordförande,
- 2) två biskopar som utses av biskopsmötet,
- 3) två präster som utses av kyrkomötet,
- 4) de lekmän som utses av kyrkomötet så att en lekman utses för varje stift.

Kyrkostyrelsens mandatperiod är fyra år.

Lekmannamedlemmarna ska vara valbara till lekmannaombud vid kyrkomötet.

KL 23:8 *Representationen för kvinnor och män i olika organ*

I kyrkans organ, förutom vid kyrkomötet, i stiftsfullmäktige, domkapitlet, kyrkofullmäktige, gemensamma kyrkofullmäktige och församlingsrådet, ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte något annat följer av särskilda orsaker.

KO 22:1

Kyrkomötet förrättar val av medlemmar av kyrkostyrelsen i maj mandatperiodens första år och biskopsmötet samma år senast i maj.

Från varje stift utses en lekmannamedlem utifrån stiftsfullmäktiges förslag. För val av lekmannamedlem uppställer stiftsfullmäktiges lekmanamedlemmar tre lekmän på förslag och för val av prästmedlemmar uppställer stiftsfullmäktiges prästmedlemmar två präster. Som lekmannamedlem och prästmedlem ska föreslås både män och kvinnor.

Mandatperioden för dem som utsetts börjar den första dagen i den därpå följande juni månad. Att en medlem flyttar till en församling i ett annat stift påverkar inte medlemskapet. Om en medlem avlider eller avgår utses för den återstående tiden en ny medlem i stället för honom eller henne.

40 §

Om ett sådant förslag görs och vinner understöd under debatten som ifall det godkänns skulle avbryta behandlingen av ärendet ska följande talare på ordförandens uppmaning begränsa sina inlägg till att gälla endast detta förslag och innan debatten om själva saken fortsätter ska beslut om förslaget fattas.

41 §

Om kyrkomötet godkänner en formulering som avviker från utskottets vid behandlingen av sådana kyrkliga böcker som avses i 20 kap. 7 § 2 mom. 1 punkten i kyrkolagen eller ett principiellt ställningstagande som nämns i samma moment i 2 punkten eller stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolagen, kyrkoordningen eller valordningen för kyrkan ska ärendet remitteras till utskottet för ny behandling. Om utskottet föreslår ändringar i kyrkomötets beslut fattar kyrkomötet beslut om huruvida de ska godkännas eller förkastas. Därefter förklaras den första behandlingen avslutad. Om utskottet instämmer i kyrkomötets beslut är vidare debatt i ärendet inte

längre tillåten utan ordföranden ska konstatera att den första behandlingen är avslutad.

KL 20:10 Beslut som kräver kvalificerad majoritet

Ett förslag av ett utskott som till alla delar har godkänts i den första behandlingen ska i dess helhet upptas till andra behandling i ett särskilt plenum i den form som det blivit godkänt i den första behandlingen, om ärendet gäller

- 1) bibelöversättning, den kristna läran, psalmbok eller kyrkohandbok,
- 2) principiella ståndpunktstaganden som rör kyrkans tro och lära eller som grundar sig härpå samt vidtagande av åtgärder med anledning av dessa,
- 3) förslag till stiftande, ändring eller upphävande av kyrkolag eller godkännande av kyrkoordning.

Förslaget godkänns om det vid andra behandlingen får minst tre fjärdedelar av de röster som ges.

42 §

Om ett utskotts betänkande innehåller ett sådant förslag som avses i 41 § och om ett förslag görs i plenum om att hela framställningen ska förkastas, röstas inte vid första behandlingen av ärendet om förkastande av förslaget.

Andra behandlingen, som avses i 20 kap. 10 § i kyrkolagen, ska ske i ett senare plenum under samma session som den första behandlingen. Vid uträkningen av kvalificerad majoritet beaktas inte den som varit frånvarande, lagt ned sin röst eller röstat blankt.

43 §

Biskopsmötet eller kyrkostyrelsen kan göra en framställning om att debatt om en bestämd aktuell fråga ska föras i plenum. Då framställningen delats ut till ombuden bordläggs den och samtidigt bestäms när debatten ska föras.

Kyrkostyrelsens medlemmar får delta i debatten.

44 §

Kyrkostyrelsen, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli eller kyrkostyrelsens avdelningschefer kan i plenum ge kyrkomötet ett skriftligt eller muntligt meddelande om en fråga de anser vara viktig. (4.11.2015)

Kyrkostyrelsens medlemmar får delta i den debatt som förs med anledning av meddelandet.

45 §

Talmanskonferensen kan besluta att det i plenum ska föras en debatt där ombuden ställer frågor till biskopsmötets och kyrkostyrelsens medlemmar, den ledande tjänsteinnehavaren vid kyrkostyrelsens kansli, kyrkostyrelsens avdelningschefer och kyrkostyrelsens övriga tjänsteinnehavare. (4.11.2015)

Kyrkostyrelsens medlemmar får delta i debatten.

6 kap.

Budget och bokslut

46 §

Kyrkostyrelsen skickar senast den 1 oktober till kyrkomötets ombud förslag till budget och verksamhets- och ekonomiplan för kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond. (4.11.2015)

Omedelbart då tiden för inlämnande av budgetinitiativ enligt 27 § 3 mom. i denna arbetsordning gått ut ska kyrkomötets generalsekreterare ge ekonomiutskottets ordförande och övriga medlemmar de budgetinitiativ som lämnats in.

47 §

I plenum förs en remissdebatt om budgetförslaget, förslaget till verksamhets- och ekonomiplan och budgetinitiativen. Kyrkostyrelsens medlemmar får delta i debatten.

Ekonomiutskottet ska i sitt betänkande som gäller kyrkans centralfonds och kyrkans pensionsfonds budget samt verksamhets- och ekonomiplan behandla samtliga anslagsärenden. Betänkandet ska avges senast den tredje dagen under höstsessionen. (4.11.2015)

48 § (4.11.2015)

Vid behandlingen av budgeten och verksamhets- och ekonomiplanen kan utöver kyrkostyrelsens förslag endast sådana anslag som ingår i en annan framställning eller ett initiativ som avses i 20 kap. 9 § i kyrkolagen beaktas. Ett anslag som ingår i kyrkostyrelsens förslag kan ändras.

KL 20:9 Framställningar och initiativ

Biskopsmötet, kyrkostyrelsen och stiftsfullmäktige har rätt att göra framställningar till och ett kyrkomötesombud rätt att ta initiativ vid kyrkomötet. Närmare bestämmelser om behandlingen av dessa finns i kyrkoordningen.

KO 20:4

På omröstning och förrättande av val tillämpas i tillämpliga delar bestämmelserna om omröstning och förrättande av val i ett församlingsorgan.

Närmare bestämmelser om ombudens initiativ och ordningen för väckande av initiativ, om behandlingen av framställningar och initiativ i plenum och i utskott samt om verkställande av omröstning och val finns i arbetsordningen.

En framställning eller ett initiativ ska remitteras till ett utskott om det inte förkastas efter att ha bordlagts vid plenum.

Ett ärende förfaller om det inte före utgången av kyrkomötets mandatperiod har slutbehandlats eller sänts för beredning till något annat organ än till ett utskott vid kyrkomötet.

49 §

Om kyrkostyrelsen märker ett absolut behov av att ändra ett anslag som ingår i räkenskapsårets budget ska kyrkostyrelsen göra en framställning om ändring av budgeten till kyrkomötet. Endast kyrkostyrelsen har rätt att föreslå anslag eller ändringar av anslag i en ändring av budgeten. Ett anslag som ingår i kyrkostyrelsens förslag kan dock ändras.

50 § (4.11.2015)

Om kyrkomötet beslutar göra ändringar i ekonomiutskottets förslag till kyrkans centralfonds eller kyrkans pensionsfonds budget och verksamhets- och ekonomiplan eller en ändring av förslaget ska ärendet remitteras till ekonomiutskottet, om inte kyrkomötet beslutar något annat. Utifrån kyrkomötets beslut avger ekonomiutskottet ett nytt betänkande. Vid behandlingen av detta tas endast de ändringar som kyrkomötet tidigare fattat beslut om och de nya förslag som ekonomiutskottet gjort på grund av dem upp till behandling. Budgeten eller ändringen av budgeten ska då slutligt godkännas.

51 § (4.11.2015)

Senast under det år som följer närmast efter räkenskapsåret ska kyrkomötet fatta beslut om fastställande av bokslutet för kyrkans centralfond och kyrkans pensionsfond året innan och om beviljande av ansvarsfrihet.

7 kap.

Kyrkomötets kansli och kyrkomötets generalsekreterare

52 §

Kyrkomötets generalsekreterare fungerar som kyrkomötets sekreterare och chef för kyrkomötets kansli.

I kansliets personal ingår utöver generalsekreteraren en notarie, en tolk, en förvaltningssekreterare, översättarna, utskottssekreterarna, elektorerernas sekreterare och andra nödvändiga medarbetare.

Kanslipersonalen är under sessionerna underställd kansliutskottet och annars kyrkostyrelsen.

8 kap. **Särskilda bestämmelser**

53 §

Om ett ombud under pågående kyrkomöte önskar befrielse från mötets arbete ska ombudet anhålla om det hos kyrkomötet.

54 §

Vad som i denna arbetsordning sägs om ärkebiskopen gäller i tillämpliga delar även den biskop som enligt 20 kap. 8 § 1 mom. i kyrkolagen är ordförande för kyrkomötet då ärkebiskopsämbetet är vakant.

55 §

Val som ska förrättas på kyrkomötet ska verkställas genom proportionellt val om två eller flera ska väljas och om valsättet krävs av så många av dem som deltar i valet att de i ett proportionellt val kan få minst en kandidat vald.

Vid proportionella val iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna om proportionellt valsätt vid val av lekmannaombud till kyrkomötet.

56 §

Om rösterna vid omröstning eller val som förrättas i talmanskonferensen, i utskotten eller i plenum fördelas lika fastställs utgången i enlighet med 25 kap. 10 § i kyrkolagen.

KL 25:10 Lika röstetal

Faller rösterna vid omröstning lika, gäller som beslut den åsikt för vilken ordföranden gett sin röst. I ärenden som gäller uppsägning eller hävning av en tjänsteinnehavares tjänsteförhållande eller konstaterande av att tjänsteförhållandet förfallit samt i ärenden som gäller en prästs prästämbete enligt 5 kap. 3 § 2–4 mom. och en lektorstjänst enligt 6 kap. 29 § avgör dock den åsikt som är lindrigare.

Om rösterna eller jämförelsetalen faller lika vid val, avgör lotten. När det gäller indirekt kyrkoherdeval och val av kaplan eller ordinarie lektor kan det i kyrkoordningen bestämmas att domkapitlet, om rösterna faller lika, ska utnämna någon av de sökande som fått de flesta rösterna till tjänsten.

Besätts en tjänst eller ett förtroendeuppdrag på tjänsteförslag och faller rösterna därvid lika, blir den vald som uppförts på förslag framom den andra.

57 §

Ett ombud kan i sitt inlägg använda finska eller svenska. Ifall ombudet använder svenska utan att genast kort återge sitt inlägg på finska ska mötets tolk översätta det huvudsakliga innehållet i inlägget. Tolken ska vid behov enskilt redogöra för det huvudsakliga innehållet i inlägg på finska för de ombud som inte behärskar finska.

58 §

Behandlingen baserar sig på den finska texten. Expeditionsutskottet beslutar om den slutliga formuleringen av den svenskspråkiga texten i kyrkomötets beslut.

59 §

Kyrkomötets beslutsprotokoll sätts upp på finska och svenska. Till protokollet fogas de finskspråkiga bilagorna. Diskussionsprotokollet sätts upp på finska eller svenska i enlighet med det språk ombuden använt.

60 §

Till justerare av de protokoll som förts vid plenum kallar kansliutskottet för en session i sänder två ombud och två personliga ersättare för dessa. Justerarna har rätt att fortsätta sitt arbete efter avslutad session.

61 §

Ombuden får av kansliet sina inlägg för granskning. Ombudet ska anteckna sitt godkännande eller eventuella anmärkningar och återlämna inlägget till generalsekreteraren inom ett dygn under pågående session eller, om inlägget ges ett ombud efter en session, inom en skälig tid som generalsekreteraren fastställer. Om ombudet inte inom utsatt tid återsänder sitt inlägg anses inlägget vara godkänt.

Om ett ombud gjort ändringar i sak i sitt inlägg ska justerarna påpeka detta för ombudet och om enighet inte nås om innehållet i inlägget, ska justerarna anteckna sin uppfattning i protokollet.

62 §

De utgifter som föranleds av kyrkomötet utanordnas under sessionerna av kansliutskottet och annars av kyrkostyrelsen.

63 §

Denna arbetsordning träder i kraft 1.12.2009 dock så att 12 § 1 mom. träder i kraft 1.5.2012.

Med denna arbetsordning upphävs den arbetsordning för kyrkomötet som fastställdes 16.5.2002 jämte senare ändringar med undantag av dess 5 § 1 mom., 12 § 1 mom. och 18 § 1 mom., vilka gäller fram till 1.5.2012.

Ändringarnas ikraftträdande

Ändringarna i arbetsordningen, som godkänkts den 6 november 2013, träder i kraft den 1 december 2013.

Ändringarna i arbetsordningen, som godkänkts den 4 november 2015, träder i kraft den 1 januari 2016.